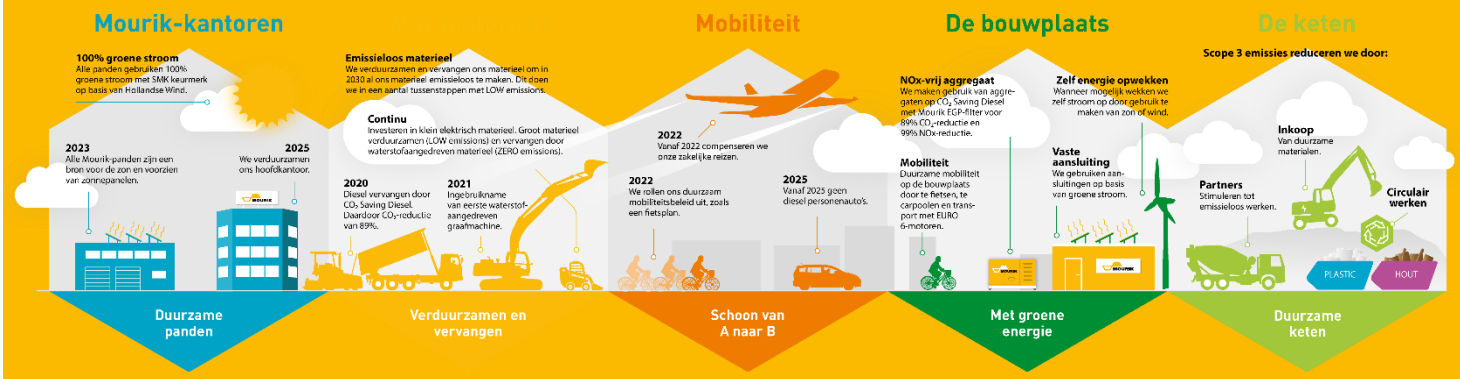

ENERGIEMANAGEMENT ACTIEPLAN 2024

Energiemanagement Actieplan 2024		Versie: 2.0
Divisie Infra		Versiedatum: juni 2024

Auteur:	I. van Horne	Datum en paraaf:
Gecontroleerd door:	R. Noorland	Datum en paraaf:
Goedgekeurd door:	W. Deelen	Datum en paraaf:

Inleiding

Mourik is een betrouwbare partner die garant staat voor kwaliteit: “We doen wat we zeggen en we komen na wat we beloven”. We leveren niet alleen kwaliteit aan onze klanten en opdrachtgevers, maar we willen ook kwaliteit leveren aan ons personeel. Mourik hecht daarom veel waarde aan duurzaam ondernemen en zet zich al jaren in om dit in de praktijk te verwezenlijken. De Mourik bedrijven in de divisie Infra zijn gecertificeerd op de CO_2-prestatieladder.

Dit document is opgesteld als onderdeel van het CO_2-managementsysteem in overeenstemming met het Generieke Handboek van de CO_2-prestatieladder versie 3.1 om aan de eis 3.B.2. (En daaraan gerelateerde eisen) te voldoen. Het doel van dit energiemanagementplan is om de energie-efficiency van de divisie Infra continu en structureel te verbeteren.

Inhoudsopgave

Inleiding 1
1. Beleid 3
1.1. Onze ambitie 3
1.2. De bouwstenen van ons CO2 beleid 3
1.3 Onze doelstellingen 3
2. Beschrijving van de organisatie 4
2.1. Activiteiten 4
2.2. Referentiejaar 4
2.3. Organisatiegrenzen 4
2.4. Verantwoordelijkheden en taakstellingen 4
2.5. Stuurcyclus 5
2.6. Projecten met CO2 gunningvoordeel 6
3. Berekeningsmethodiek 7
3.1. Definities 7
3.2. Actuele berekeningsmethodiek 7
3.3. Conversiefactoren 7
3.4. Wijzigingen berekeningsmethodiek 7
3.5. Opname van CO2 7
3.6. Biomassa 7
4. Plan van aanpak 8
4.1. Strategische doelen en tussendoelen 8
4.2 maatregelen op projecten 9
4.2 Scope 3 maatregelen 9
5. Communicatieplan 10
5.1 Communicatiedoelen 10
5.2 Doelgroepen 10
5.3 Communicatieboodschap 11
5.4 Communicatiemiddelen 12
5.5 Aandachtspunten voor communicatie 12
6. Initiatieven 14

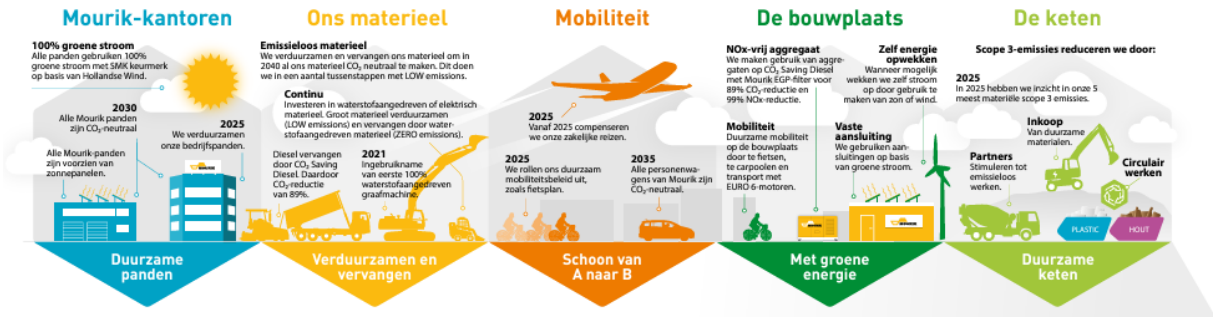
1. Beleid

1.1. Onze ambitie

Mourik Infra conformeert zich aan de bedrijfsstrategie van Mourik, Route Mourik, en heeft de ambitie om toonaangevend te zijn in de duurzaamheidstransitie.

Onze ambitie voor het duurzaamheidthema ‘CO2-neutraal werken’ is: ‘Mourik werkt CO2-neutraal. Dit doen we door de CO2-uitstoot van panden, materieel, mobiliteit en de bouwplaats te verminderen. Samen met onze partners reduceren we CO2 in de keten met als doel CO2-neutraal in 2050.’

1.2. De bouwstenen van ons CO2 beleid

1.3 Onze doelstellingen

De volgende doelen zijn een integraal onderdeel van onze duurzaamheidstrategie en zijn specifiek voor CO2. In het CO2-beleid van de Mourik Holding zijn per doelstelling de strategische KPI’s opgenomen. In de voortgangsrapportage rapporteren we conform deze KPI’s.

Jaartal	Doel
2050	CO_2 neutraal in 2050 voor scope 1, 2 en 3
2030	In 2030 zijn onze panden CO_2-neutraal
2035	In 2035 zijn onze personenwagens* CO_2-neutraal
2040	In 2040 is ons materieel CO_2-neutraal
2025	In 2025 hebben we inzicht in onze 5 meest materiële scope 3 emissies.

2. Beschrijving van de organisatie

2.1. Activiteiten

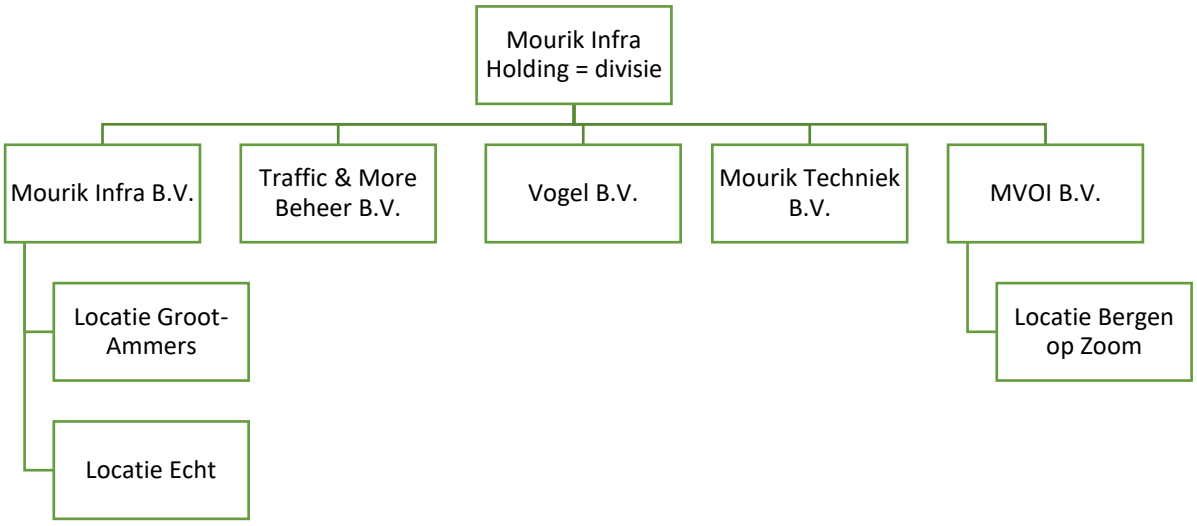
De volgende activiteiten behoren tot de scope van Mourik Infra Holding: projectmanagement, ontwerp en realisatie, bouw- en woonrijp maken, uitvoeren van infrastructurele en industriële werkzaamheden met de disciplines: engineering, wegenbouw, betonreparaties, staal- en betonconserveringen, staalconstructies, werktuigbouw, milieutechniek, civiele techniek, verkeersmaatregelen en installatietechniek.

2.2. Referentiejaar

Het basisjaar dat door de divisie Infra wordt gehanteerd is 2009. Voor 2024 is door Mourik Holding bepaald dat het basisjaar wordt aangepast naar 2017 voor de hele Mourik groep. We zullen in 2024 werken aan een vernieuwde CO_2-nulmeting om 2017 tot en met 2024 voor de volledige boundary gedetailleerd in kaart te brengen.

2.3. Organisatiegrenzen

De organisatorische grens van de organisatie is bepaald aan de hand van de laterale methode. Deze methode bestaat deels uit de GHG Protocol methode en deels is het maatwerk voor de CO_2-prestatieladder. De wijzigingen in de organisatie zijn opgenomen in de voortgangsrapportage en de boundaryverklaring.

2.4. Verantwoordelijkheden en taakstellingen

Er zijn verschillende Mourik Infra medewerkers direct betrokken bij het CO_2-managementsysteem. De taakstellingen en verantwoordelijkheden zijn onderverdeeld naar verschillende lagen binnen de organisatie.

Directie

De directie heeft ten aanzien van het CO_2-managementsysteem de volgende taken en verantwoordelijkheden:

- Eindverantwoordelijk voor het beleid en bijbehorende doelstellingen;
- Eindverantwoordelijk voor het bepalen van de uit te voeren reductiemaatregelen, planning, plannen en de uitvoering ervan;
- Het beoordelen van het managementreview;

Afdeling duurzaamheid

De afdeling duurzaamheid is verantwoordelijk voor het ontplooien en realiseren van initiatieven en maatregelen om duurzame projecten aan te nemen en de CO_2-uitstoot te verlagen.

CO2 Coördinatoren

De KAM-V afdeling is verantwoordelijk voor het coördineren, bijsturen en monitoren van het CO_2-managementsysteem. Ook ziet deze erop toe dat alle verantwoordelijken hun verantwoordelijkheden naleven.

De CO2 coördinatoren hebben de volgende taken en verantwoordelijkheden:

- Inzicht verkrijgen in de CO_2-emissies (met behulp van de controllers);
- Reductiemaatregelen onder de aandacht brengen in de organisatie;
- Deelnemen in initiatieven;
- Bijhouden van de registraties.
- Communiceren (intern en extern) over de maatregelen en het behaalde resultaat (rol nader te bepalen)

Mourik Infra Materieel

Hoofd Materieel Beheer is verantwoordelijk voor het materieel en de bedrijfsauto's. Hierbij vindt met regelmaat afstemming plaats met directie.

Inkoop

De afdeling inkoop is verantwoordelijk voor het uitvragen van de CO2-emissies van leveranciers en onderaannemers.

Projectleiding

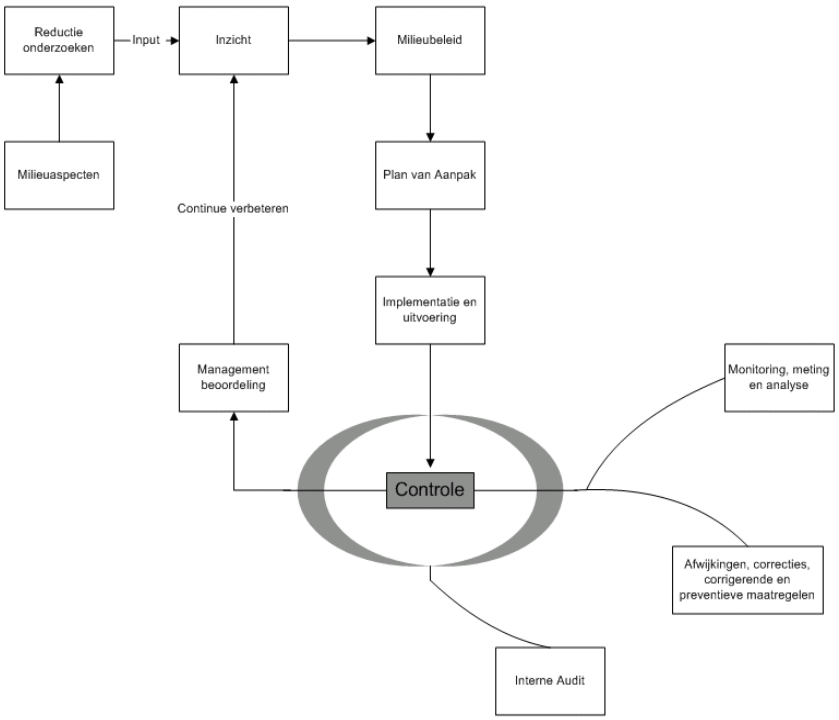
Als een project met CO2-gunningvoordeel is aangenomen is de projectleiding verantwoordelijk voor het implementeren van de eisen van de CO2-prestatieladder:

- Inzicht verkrijgen in de CO_2-emissies;
- Reductiedoelen en maatregelen opstellen voor het project;
- Voortgang inzichtelijk maken en communiceren.

2.5. Stuurcyclus

Met behulp van onderstaande stuurcyclus wordt gemonitord of de gemaakte plannen (Plan) en de wijze van uitvoering (Do) nog voldoen (Check) en worden bijgestuurd en aangevuld (Act) waar nodig.

"Het continue verbeteren van duurzame ontwikkelingen en het beperken van de negatieve effecten op het milieu"

De CO_2-emissies en het energieverbruik worden periodiek gemeten en geregistreerd. Vervolgens wordt de relatie vastgesteld, voor zover praktisch uitvoerbaar, tussen het energieverbruik en de daarmee samenhangende energiefactoren en beoordeeld. De KAM-V afdeling controleert of alle gegevens ingevoerd zijn.

De overige factoren zullen niet allemaal te kwantificeren zijn, maar om toch de voortgang te kunnen monitoren zal elk jaar een voortgangsrapportage opgesteld worden. Hierin wordt de voortgang van zowel de doelstellingen als de maatregelen in vermeld.

2.6. Projecten met CO2 gunningvoordeel

In 2024 zijn er 3 actieve projecten met CO_2-gunningsvoordeel. Voor de overige projecten zijn de specifieke doelstellingen en maatregelen opgenomen in tenderplannen. Deze worden opgesteld per project en dragen bij aan de totale reductiedoelstelling van Mourik.

Projecten	Looptijd	Reductiemaatregelen
MJO WNZ, perceel Noord	Start in 2023	Belangrijkste reductiemaatregel: • HVO100 • Afspraken op scope 3 • CO2 besparende asfaltmengsels
BOC Zee en Delta	Start in 2024	Belangrijkste reductiemaatregel: • HVO100 • Afspraken op scope 3
GRONST – Groot onderhoud stuwen	2023 – 2027	• Verkorte droogzettijd (innovatieve technieken) • Waterstofaggregaten • Elektrische deelauto

3. Berekeningsmethodiek

3.1. Definities

Onderdeel	Subonderdeel	Definitie
Panden	Panden elektriciteit	Alle elektrische verbruiken binnen en rondom de panden
	Panden gas	Alle gas verbruiken binnen en rondom de panden
Materieel	Klein materieel	Motorisch / accu handgereedschap (zoals bladblazers, kettingzagen, schroeftol, etc.)
	Zwaar materieel	Werkvoertuig (gebruik als materieel; vacuümwagens) en grondverzetmaterieel
	Zware bedrijfswagens	Vrachtwagens (transport)
	Lichte bedrijfswagens	Pick-ups en bussen
Mobiliteit	Mobiliteit	Alle personenwagens
Projecten	Projectlocaties	Projectlocaties waar een meerjarig contract loopt/ regiokantoor

3.2. Actuele berekeningsmethodiek

We hanteren de volgende richtlijnen voor het opstellen van onze emissie inventarisatie:

- NEN-EN-ISO 14064-1:2019;
- GHG-protocol;
- GRI-richtlijnen;
- CO_2-prestatieladder, versie 3.1.

3.3. Conversiefactoren

Het bepalen van de energiestromen is conform GHG-protocol opgedeeld in scope 1, 2 en 3, die terug te vinden zijn in de CO_2-footprint.

De volgende conversiefactoren komen uit onze registratietool Smarttrackers en zijn gebaseerd op conversiefactoren vanuit co2emissiefactoren.nl: Lijst emissiefactoren | CO2 emissiefactoren

3.4. Wijzigingen berekeningsmethodiek

- HVO = CO2 Saving Diesel in onze tool Smarttrackers
- Voor 2024 heeft o.a. de wijziging op grijze stroom invloed op de berekeningsmethodiek. Voor een volledig overzicht wordt verwezen naar: 2024 Lijst CO2-emissiefactoren

3.5. Opname van CO2

Mourik Infra kan CO2-uitstoot compenseren. Verwachting is dat dit enkel op projectbasis plaatsvindt.

3.6. Biomassa

Mourik Infra maakt geen gebruik van biomassa. Biomassa uit voedselgewassen of niet goed traceerbare biomassastromen uit het buitenland hebben veelal een negatieve impact op de CO_2 uitstoot dan wel ecologie.

4. Plan van aanpak

Een daling van het energieverbruik leidt in bijna alle gevallen ook tot CO_2-reductie. Het nemen van maatregelen die het energieverbruik verlagen dragen daardoor bij aan het behalen van de CO_2-reductiemaatregelen. De structuur van de plannen is als volgt:

Tevens geven de volgende documenten input aan de te nemen maatregelen.

- Maatregelenlijst SKAO;
- CO2-voortgangsrapportage en Energiebeoordeling;
- Ideeën uit de organisatie;
- Doelen en maatregelen van de initiatieven.

4.1. Strategische doelen en tussendoelen

Onderstaand op hoofdlijnen de inhoud van de 'Mourik Infra roadmap' om invulling te geven aan de doelstelling om in 2050 CO2-neutraal te zijn. Specifieke acties, toelichtingen, deadlines en verantwoordelijken zijn verder opgenomen in de roadmap. Zodra deze definitief zijn, wordt dit verder worden opgenomen in het EMP.

CO2 neutraal in 2050 voor scope 1, 2 en 3 (NET ZERO)

- CO2-eq reductie 50% in 2030 voor scope 1 en 2 t.o.v. 1990 per euro toegevoegde waarde (32% t.o.v. 2017)

In 2030 zijn onze panden CO2-neutraal

- In 2024 kopen we 100% groene stroom in (GvO)

In 2035 zijn onze personenwagens CO2-neutraal

- MT en 'Groep 5' vanaf mei 2024 emissieloos
- Vanaf 2024 beginnen we voorzichtig met invoering van emissieloze personenauto's
- Eind 2026 is 50% van de personenwagens emissieloos
- Eind 2028 is 90% van de personenwagens emissieloos
- In 2030 kopen we nieuwe personenauto's 100% emissieloos in

In 2040 is ons materieel CO2-neutraal

- In 2030 is 50% van ons aantal materieelstukken CO2-neutraal
- Vanaf 2024 streeft Mourik Infra naar volledige inkoop van emissieloos materieel (H_2 of ⚡)
- Mourik Infra gaat fossiel materieel voor de volledige levensduur benutten

In 2025 hebben we inzicht in onze 5 meest materiële scope 3 emissies

- Vanaf 2025 en verder hebben we inzicht in onze 5 meest materiële scope 3 emissies.

4.2 Maatregelen op projecten

Op de projecten voeren we continue CO_2-besparende maatregelen uit. De volgende maatregelen zijn, indien van toepassing, verplicht om uit te voeren:

- Innovatieve technieken en duurzame materialen inzetten;
- Vaste energie aansluitingen op basis van groene stroom;
- Gebruik van emissiearm materieel;
- Uitschakelen van apparaten en materieel bij vertrek;
- Voorkomen van onnodig stationair draaien;
- Medewerkers uit de buurt inzetten (mits mogelijk);
- Carpoolen (mits mogelijk);
- Het werk zo efficiënt mogelijk uitvoeren.
- 'Het nieuwe Draaien' en 'Het Nieuwe Rijden' trainen bij machinisten en chauffeurs;
- Aandacht voor de juiste bandenspanning;
- Werkgroep Duurzaam materieel onderzoeken de mogelijkheden naar duurzaam materieel aan de hand van de volgende varianten: Exhaust Gas Purification, Elektrificatie (accupacks of brandstofcel), motormanagement optimaliseren, Bio diesel, Bio Methanol, CO2 saving fuel en vergassing afval.
- Doorontwikkelen van het asfaltportfolio met nieuwe mengsels, hogere CO2 besparingen en MKI-waarden;
- Bij aanbiedingen voor stalen portalen standaard de optie renoportalen aanbieden;
- Onderaannemers en leveranciers challengen om emissieloos te werken en CO2 te besparen.

4.2 Scope 3 maatregelen

In deze paragraaf zijn de scope 3 emissies naar grootte opgesomd en de bijbehorende maatregelen.

- In 2025 hebben we inzicht in onze 5 meest materiële scope 3 emissies.
- In 2024 reduceren we 10% door het toepassen van renoportalen i.p.v. gewone portalen.
- In 2024 bestaat 15% van het asfalt uit een duurzaam asfaltmengsel.
- In 2024 organiseren we twee bijeenkomsten van het ketennetwerk emissieloos werken.
- In 2024 reduceren we 10 ton CO2 in de keten door de inzet van onze keteninitiatieven

5. Communicatieplan

In dit hoofdstuk beschrijven wij het communicatieplan voor de CO2-prestatieladder om ons klimaatneutraal programma te communiceren, stakeholders te informeren en collega's te activeren. We zullen verschillende middelen en media gebruiken om de diverse doelgroepen effectief te kunnen bereiken.

5.1 Communicatiedoelen

Algemeen

Wij communiceren intern en extern over de CO_2 footprint (scope 1 & 2 emissies), de kwantitatieve reductiedoelstelling(en) en de maatregelen in projecten waarop CO_2-gerelateerd gunning voordeel verkregen is. De communicatie omvat het klimaatneutraalprogramma, de reductiedoelstellingen van de organisatie en de maatregelen, mogelijkheden voor individuele bijdrage, informatie betreffende het huidig energiegebruik en trends binnen de organisatie en de projecten

Intern

- Medewerkers zijn geïnformeerd over onze CO2-footprint, de CO2-reductiedoelstellingen en de maatregelen die we nemen;
- Medewerkers is verteld wat Mourik allemaal doet op dit gebied;
- Medewerkers zijn geïnformeerd hoe zij kunnen bijdragen aan het klimaatneutraal programma en de CO2-reductiedoelstellingen;
- Medewerkers zijn geïnformeerd over de voortgang van de CO2-footprint en de CO2-reductiedoelstellingen.

Extern

- Stakeholders zijn geïnformeerd over de Mourik CO2-footprint, de CO2-reductiedoelstellingen en de maatregelen die we nemen;
- Stakeholders zijn geïnformeerd over de voortgang van de CO2-reductiedoelstellingen en de daaraan gelieerde acties.

5.2 Doelgroepen

Om gericht te kunnen communiceren en samenwerken met onze stakeholders, hebben we onze stakeholders geïdentificeerd en onderverdeeld in drie groepen: interne, externe en interface stakeholders.

Interne stakeholders

Interne stakeholders worden direct beïnvloed door onze activiteiten en zij hebben hier ook een grote invloed op. Binnen Mourik zijn diverse doelgroepen te onderscheiden. De manier van communiceren is afhankelijk van de functie, de verwachtingen en de wijze waarop mensen te bereiken zijn. Niet elke medewerker van Mourik heeft de beschikking over een eigen werkplek en een eigen mailadres. Medewerkers die veel op de weg zitten of op industriële locaties werken, kunnen moeilijk met digitale hulpmiddelen worden bereikt. Dit is een aspect waarmee rekening moet worden gehouden.

De interne doelgroepen kunnen worden onderverdeeld in:

- Directieteam en topmanagement
- Managers/ teamleiders
- Medewerkers

Externe stakeholders

Externe stakeholders zijn klanten, opdrachtgevers, leveranciers, onderaannemers en andere stakeholders die onze bedrijfsvoering direct beïnvloeden. De meest belangrijke externe stakeholdergroepen zijn als volgt.

- Opdrachtgevers/ klanten
    - Overheden: ministerie, provincie, gemeente, waterschappen
- Ketenpartners

Interface stakeholders
Interface belanghebbenden kunnen door middel van wet- en regelgeving en publieke druk invloed uitoefenen op de organisatie. Dit zijn omwonenden, overheid, bevoegd gezag, belangengroepen en Ngo's. De meest belangrijke interface stakeholdergroepen zijn:

- Ngo's
- Overheden
- Brancheverenigingen

5.3 Communicatieboodschap

Algemene communicatieboodschap

Mourik Infra volgt de ambitie van de Mourik holding om CO2-neutraal te werken. Dit doen we door de CO2-uitstoot van panden, materieel, mobiliteit en bouwplaats te verminderen. Met onze partners werken we aan het reduceren van CO2 in de keten. Dit wil zeggen dat we al onze werkzaamheden uitvoeren zonder CO2-uitstoot en afscheid nemen van fossiele energiebronnen. Als familiebedrijf willen we de wereld weer een stukje beter doorgeven aan de volgende generatie. Hier geloven wij in. Deze overtuiging is de basis voor onze manier van werken.

Boodschap per doelgroep

- Interne stakeholders

De interne stakeholders zijn uiteindelijk verantwoordelijk voor het daadwerkelijk reduceren van de CO2-emissies. Het is daarom van belang dat we deze stakeholders motiveren en de bewustwording vergroten, zodat ze actief zullen bijdragen aan CO2-management.

Het bestuur, de directie en het management committeren zich aan het CO2-beleid en zien erop toe dat de CO2-gerelateerde zaken worden uitgevoerd en geëvalueerd, zodat er tijdig bijgestuurd kan worden.
De medewerkers zullen zich dagelijks moeten inzetten om CO2 te reduceren.

De boodschap betreffende CO2-reductie zou kunnen zijn:

- CO2-beleid en reductiedoelstellingen
- Sterkere concurrentiekracht door lagere kosten
- Versterking imago en merk Mourik
- Positief bijdrage aan toekomstige energievoorziening voor de kinderen van Mourik medewerkers.

- Externe stakeholders

We willen samenwerken met onze stakeholders om gezamenlijk op zoek te gaan naar duurzame opties en alternatieven. We willen allereerst CO2-dialogen met onze externe stakeholders voeren die direct van invloed zijn, zoals opdrachtgevers en leveranciers.

De boodschap betreffende CO2-reductie zou kunnen zijn:

- CO2-beleid en reductiedoelstellingen
- Reductiemogelijkheden
- Duurzame alternatieven en opties
- Samenwerkingsverbanden

Elke werkmaatschappij die deel uitmaakt van de organizational boundary dient hun leveranciers te betrekken bij het onderzoeken van reductiemogelijkheden en duurzame alternatieven te vinden. De leidende deelnemingen dienen een dialoog op te starten met minstens één opdrachtgever over CO2-management.

- Interface stakeholders

We willen waar mogelijk met onze interface stakeholders samenwerken door in gesprek met ze te gaan, ze te informeren en om advies te vragen.

De boodschap betreffende CO2-reductie zou kunnen zijn:

- Klimaatneutraalprogramma en reductiedoelstellingen
- Initiatieven

De insteek van de externe communicatie verschilt dus wezenlijk van de interne communicatie. De boodschap is formeler van aard. Bij de interne communicatie ligt de focus vooral op de bewustmaking en de betrokkenheid van de medewerkers en bij de externe communicatie ligt de nadruk vooral op informeren van stakeholders en positioneren van Mourik als duurzame partner.

5.4 Communicatiemiddelen

Het streven is om zoveel mogelijk gebruik te maken van bestaande communicatiemiddelen en aan te sluiten bij de communicatiestructuur van de organisatie. In de onderstaande tabel zijn alle interne en externe communicatiemiddelen weergegeven die we inzetten om de communicatiedoelen te behalen, met de bijbehorende verantwoordelijken en planning.

Doelgroep	Frequentie	Inhoud	Vorm	Verantwoordelijke
Directie	Jaarlijks	Beleid Doelstellingen Voortgang doelstellingen Ontwikkelingen	Overleg/ directiebeoordeling	Directie met ondersteuning van CO2 coördinator
	Halfjaarlijks	Actieplan (Nieuwe maatregelen)	EMP	Directie met ondersteuning van CO2 coördinator
	Halfjaarlijks	Emissie inventarisatie, voortgang doelen en maatregelen	Voortgangsrapportage	CO2 coördinator
KAM&V/ Duurzaamheid	Halfjaarlijks	Nieuwe initiatieven onderzoeken en voorstellen. Adviezen voorbereiden voor directie en afdelingshoofden. Input geven voor het opstellen van het actieplan.	Overleg/ verslag	Afd. Duurzaamheid
Uitvoerend personeel	Min. 1 keer per jaar	CO2-beleid, doelen en maatregelen.	S@M-meeting/ toolbox	Afd. KAM&V
Intern	Continue	Klimaatneutraalprogramma, doelen, maatregelen, initiatieven, projecten, voortgang en aandachtspunten.	M-Net (2xpj) Mourik Open (2xpj) Mourik Jaarverslag (1xpj) Nieuwsbrieven (4xpj)	Afd. Communicatie, Afd. Duurzaamheid, CO2 coördinator
Extern	Continue	Communicatie van doelstellingen, maatregelen, de initiatieven, evaluatie van de doelstellingen en voortgang. Berichten over klimaatneutraal CO2 dialogen met opdrachtgevers, overheid, Ngo's en ketenpartners.	Mourik Jaarverslag (1xpj) www.mourik.com (2xpj) www.skao.nl (1xpj) Social media (2xpj)	Afd. Communicatie, Afd. Duurzaamheid

5.5 Aandachtspunten voor communicatie

Er zijn een aantal aandachtspunten voor communicatie die we continue zullen meenemen in onze communicatie. We hebben te maken met verschillende divisies en dat we als één merk Mourik naar buiten willen treden. De interne communicatie is de verantwoordelijkheid van de CO2-coördinatoren en de afdeling communicatie. Externe communicatie is de verantwoordelijkheid van de afdeling duurzaamheid en

communicatie, maar worden gevoed door de CO2-coördinatoren (mits anders aangegeven in voorgaand hoofdstuk).
De overige aandachtspunten zijn als volgt.

- **Communicatie op projecten met CO2-gerelateerd gunningvoordeel**
  - Communicatie met projectverantwoordelijkheden m.b.t. tot verplichtingen en eisen van de CO2-prestatieladder;
  - Communicatie met betrokkenen op het project m.b.t. tot maatregelen en reductiemogelijkheden;
  - Opstellen van benodigde documenten m.b.t. CO2-management;
  - Gesprekspartner vinden op projectbasis om o.a. het projectplan te bespreken en reductiemogelijkheden te vinden;
  - Intern en extern communiceren over het CO2-projectplan en voortgang.

- **Communicatie met externe partijen**
  - Elke werkmaatschappij die deel uitmaakt van de organizational boundary dient hun leveranciers te betrekken bij het onderzoeken van reductiemogelijkheden en duurzame alternatieven te vinden;
  - De leidende deelnemingen dienen een dialoog op te starten met minstens één opdrachtgever over CO2-management.

- **CO2 managementsysteem**
  - We hebben het CO2 managementsysteem ingericht op SharePoint Klimaatneutraal. Hier beheren we alle documentatie die betrekking hebben op de CO2-prestatieladder. Het CO2-team van Mourik bestaande uit de verantwoordelijke coördinatoren, hebben toegang tot deze omgeving.

- **M-Net en M-Net Klimaatneutraal**
  - We maken gebruik van intranet binnen Mourik, het M-Net. Hier hebben alle medewerkers toegang toe. Op het M-Net communiceren we het klimaatneutraal programma en elk half jaar over de voortgang van het CO2-beleid, reductiedoelen, maatregelen, initiatieven, ketenanalyses en projecten met CO2-gerelateerd gunningvoordeel. De CO2-coördinatoren zijn verantwoordelijk voor de inhoud en tijdig aanleveren. Afdeling communicatie en duurzaamheid publiceren gezamenlijk op deze sites de content.

- **www.mourik.com**
  - Mourik heeft op haar website een speciale pagina ingericht, genaamd klimaatneutraal. Hier wordt een algemeen beeld gegeven over het CO_2-beleid. Bovendien worden alle rapportages conform de CO_2-prestatieladderstructuur weergegeven.
  - De volgende items worden op de website beschikbaar gesteld:
    - Plan van aanpak (verkorte versie van het EMP)
    - Voortgangsrapportages
    - Deelname initiatieven

- **www.skao.nl**
  - Na de initiële ladderbeoordeling (op het instapniveau), moet tenminste de vereiste informatie (en documentatie), zoals aangegeven in de toelichting op de eis 3.D.1 in §6.2 van het handboek, gepubliceerd worden op de website van SKAO (Stichting Klimaatvriendelijk Aanbesteden en Ondernemen, www.skao.nl – via inloggegevens).
  - De deelname initiatieven worden op de website SKAO beschikbaar gesteld en de scope 3 emissie gegevens voor de bedrijven die op niveau 5 gecertificeerd zijn. Deze informatie blijft op het internet beschikbaar, ten minste gedurende de looptijd van het certificaat, met een minimum van 2 jaar.
  - Elk document dient een pdf te zijn, met vermelding van een versienummer, een handtekening van de autoriserende verantwoordelijke manager en autorisatiedatum.

6. Initiatieven

Mourik Infra Holding BV is gecertificeerd op de CO_2-prestatieladder niveau 5. Wij moeten, om aan de eisen van dit certificaat te voldoen, halfjaarlijks onze CO_2-footprint opstellen. Wij vinden het niet voldoende om enkel onze eigen CO_2-footprint in kaart te brengen, omdat dit niet een volledig beeld geeft van de CO_2-uitstoot die bij de uitvoering van onze werkzaamheden veroorzaakt wordt. Wij maken gebruik van onderaannemers die een deel van onze werkzaamheden uitvoert, maar deze CO_2-uitstoot is conform de systematiek van de CO_2-prestatieladder niet meegenomen in onze CO_2-footprint.

Daarnaast eist de CO_2-prestatieladder (niveau 5 gecertificeerd) dat wij jaarlijks de CO_2-footprint van onze leveranciers en onderaannemers opvragen. Hiervoor hebben we onder andere het Ketennetwerk Emissieloos Werken waarbij we met 6 van onze 80% inkoopleveranciers samen zitten.

Het onderstaande overzicht staan de initiatieven uitgewerkt.

Initiatief	Initiatiefnemer	Deelnemers	Korte omschrijving	Doelstelling	Verantwoordelijke
Green Deal 'Het Nieuwe Draaien' *Afgerond per 01-09-2020*	Het ministerie, Stichting Natuur & Milieu en BMWT	Mourik Groot-Ammers BV en andere bedrijven en overheden	Door bewustzijn en training het brandstofverbruik van materieel verlagen	10%	Cora de Groot
Werkgroep Beleid & Regelgeving *Afgerond per 01-09-2020*	Het ministerie, Stichting Natuur & Milieu en BMWT	Mourik Groot-Ammers BV en andere bedrijven en overheden	- Mogelijkheden in het aanbestedingsproces om duurzame gedragsverandering, de inzet van zuinige en schone mobiele werktuigen en brandstoffen te stimuleren; - Mogelijkheden voor CO_2-labeling en normering van mobiele werktuigen; - Mogelijkheden voor subsidie op de ontwikkeling en aanschaf van zuinige/innovatieve mobiele werktuigen.	-	Cora de Groot
Werkgroep 'Materieel en Brandstoffen' *Afgerond per 01-09-2020*	Het ministerie, Stichting Natuur & Milieu en BMWT	Mourik Groot-Ammers BV en andere bedrijven en overheden	- Grote gemeenten en bouwbedrijven gaan praktijkproeven starten om alternatieve en duurzame brandstoffen te gebruiken in mobiele machines; - Bouwbedrijven nemen deel aan initiatieven om de aanschaf van duurzame energiezuinige mobiele werktuigen en brandstoffen te stimuleren bij onderaannemers en materieeldiensten, zoals bijvoorbeeld hybride technieken, toepassing van starre verbindingen, toepassing van LED-techniek.	Brede toepassing van duurzame brandstoffen in de markt.	Harry Brekelmans
Keteninitiatief Renoportalen	Mourik Infra BV	Rijkswaterstaat	Het hergebruiken van portalen.	10%	Sven Caenen en Roel van Oudheusden
Keteninitiatief COLT-asfalt/ Lynpave	Mourik Infra BV	Op aanvraag bekend	Het toepassen van een milieuvriendelijk asfalttype	15%	Bram Lommers
Ketennetwerk Emissieloos Werken	Mourik Infra BV	Huigevoort, Gebr. Van Breda, G. van Dijk, van der Spek, van Bijl & Heierman, P&G	Met ketenpartners werken aan emissieloos werken door het delen van kennis en innovaties rondom emissieloos materieel.	Omschreven in PvA van initiatief	Cora de Groot

CO_2-reductie-programma 'Bewust en verantwoord energieverbruik' *Doorstart per 2021*	Mourik Infra BV	Den Hartog, Baars, de Kuiper, Blauwzaam, Stimular, Mourik Services, van der Ven, GKB, van den Noort etc.	Een reductieprogramma om in de lokale omgeving energie te besparen.	15% reductie op uitstoot (voertuig) brandstoffen in 2024 t.o.v. 2019 gerelateerd aan de omzet of een andere maat	Cora de Groot
Emissieloos Netwerk Infra (ENI)	GMB, Heijmans en de Vries & Van der Wiel	Zie deelnemerslijst	• Het versnellen van de ontwikkeling van zero emissie bouwmaterieel voor een acceptabele TCO op basis van uniforme standaarden van 2030 naar 2026. • Vraag- en kennisbundeling organiseren en faciliteren. • Creëren van een nieuw ecosysteem door de keten heen om de transitie naar emissieloos werken mogelijk te maken.	Opgenomen in route '25	Walter Deelen
Green Deal Emissievrij en Duurzaam Werken	Gasunie	Mourik en overige aannemers	Opdrachtnemers stimuleren tot emissieloos en duurzaam werken.		Cora de Groot Dolf Ochtman

Onderzoek naar nieuwe initiatieven

- Routekaart SEB: Mourik Infra BV onderzoekt de mogelijkheden om te participeren in de routekaart Schoon en Emissieloos Bouwen.
- MVOI neemt deel aan de Warmtetafel van Warmtenetwerk;
- Tweede sectorprogramma is in 2023 gestart samen met Stimular voor zwaar (industrieel) materieel.
- Green Deal Duurzame GWW 2.0: Mourik Infra BV heeft de Green Deal Duurzame GWW 2.0 heeft in 2021 een herijking. We gaan dan onderzoeken of hier een nieuw initiatief uit te maken is.

MOURIK

Joh. Mourik & Co. Holding
Voorstraat 67
2964 AJ Groot-Ammers

T +31 184 66 72 00
E mhold@mourik.com

mourik.com

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Mourik. © april 2019